
Projecte Essencial. Afegint valor a la pràctica clínica

Cari Almazán

Agència de Qualitat i Avaluació Sanitàries de Catalunya (AQuAS)

III Jornada d'Atenció a la Salut Sexual i Reproductiva

Centrats en les persones

30 de novembre de 2017

Aquesta obra està subjecta a una
[licència de Reconeixement 4.0 Internacional de Creative Commons \(CC BY\)](https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/)

Generalitat de Catalunya
Departament de Salut

Agència de Qualitat
i Avaluació Sanitàries de Catalunya

Què és l'Essencial?

Iniciativa que elabora recomanacions per evitar pràctiques clíniques de poc valor

Identificació de pràctiques clíniques de poc valor

“ No fer mal ”

Pràctiques clíniques de poc valor

No hi ha evidència sobre la seva efectivitat

Inefectives

Els riscos superen els beneficis

Efectivitat semblant major cost

Pràctiques clíniques de poc valor

La bronquiolitis en lactants no s'ha de tractar rutinàriament amb antibiòtics, excepte que hi hagi una infecció bacteriana concomitant o una forta sospita d'aquesta

En malalts amb mal de cap (cefalea) i sense complicacions ni simptomatologia neurològica addicional, les proves d'imatge no aporten valor al maneig del pacient

No es recomana la prescripció rutinària de benzodiazepines de semivida llarga a la gent gran per al tractament crònic de l'insomni com a primera opció

En persones adultes sanes i asimptomàtiques no es recomana practicar anàlisis de sang periòdiques anuals

La determinació del PSA com a cribratge poblacional de càncer de pròstata no s'hauria de realitzar en no aportar beneficis

63 recomanacions

Procés participatiu per a la selecció de noves recomanacions Essencial

10 pràctiques clíniques de poc valor en atenció primària (Desembre 2017)

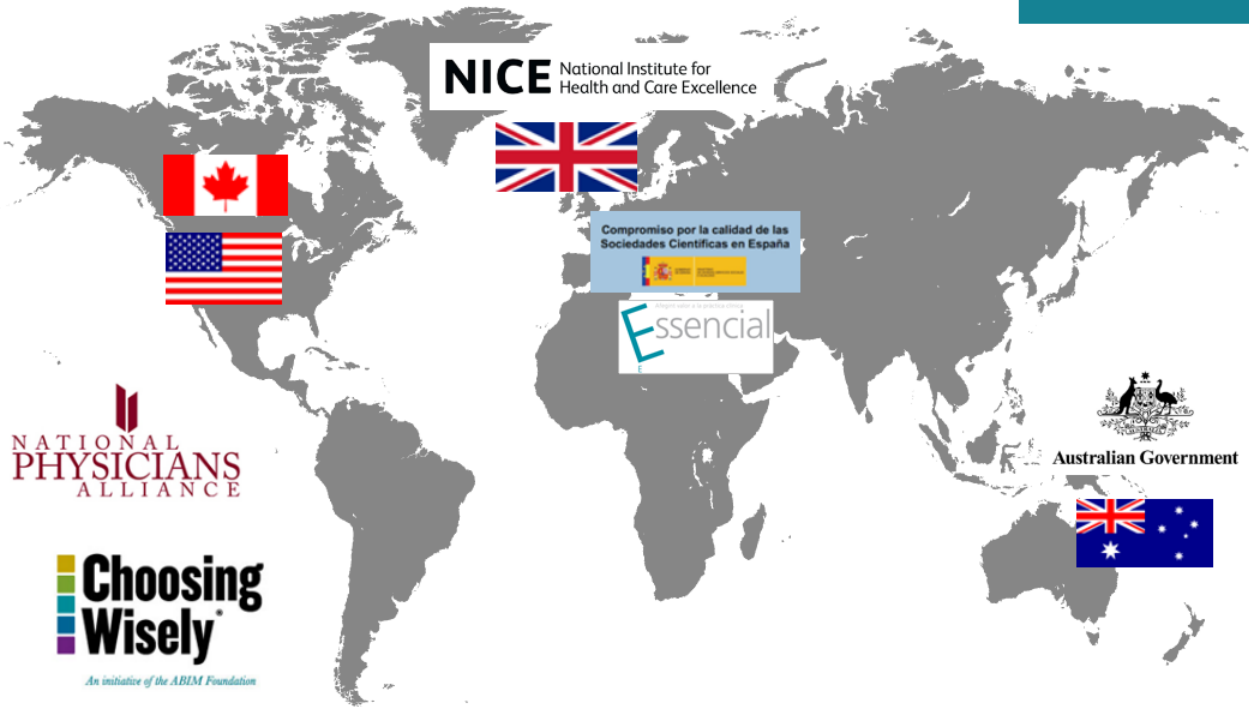
“ Els professionals sanitaris són els qui millor poden identificar pràctiques clíniques de poc valor ”

Identificació de pràctiques clíniques de poc valor

Experiències internacionals

Programa desprescripció ICS

Implementació de les recomanacions i avaluació del seu impacte en la pràctica clínica

2015

Implementació

Promoure un canvi en la pràctica clínica que afavoreixi l'adopció de les recomanacions i evitar les pràctiques clíniques de poc valor

Avaluar l'impacte de les recomanacions en la pràctica clínica

“ Els professionals sanitaris estan en la millor posició per evitar pràctiques clíniques de poc valor ”

Lideratge dels professionals sanitaris, bottom-up

Compromís de tot l'equip assistencial i de les organitzacions

Intervencions adaptades a les necessitats de l'organització

Superar barreres a la implementació per part dels professionals sanitaris i els pacients

Marc de la implementació

Barreres i solucions per evitar pràctiques clíniques de poc valor

Percepció dels professionals sobre les pràctiques clíniques de poc valor

Col·laboració, comunicació, transparència

Implementació: Atenció Primària

38 EAPs

MS

BCN

Terres de
l'Ebre

147 EAPs

21 EAPs Girona

14 EAPs Catalunya
central

11 EAPs Catalunya

63 EAPs MN

Pilot 1

Pilot 2

Pilots 3 i 4

23 recomanacions d'AP

Top 5 recomanacions seleccionades

Estatines en població amb risc coronari baix

PSA en el cribratge del càncer de pròstata

Inhibidors de la bomba de protons en malalts polimedocats o majors de 65 anys

Bifosfonats en dones postmenopàusiques amb baix risc de fractura

Benzodiazepines per al insomni en gent gran

*Medicaments sedants vestibulars per al vertigen posicional paroxístic benigne

Percepció de los profesionales

1554 profesionales AP:
tasa de respuesta 32,1%
(n=499)

64%

de los profesionales
constatan que las
prácticas clínicas de
poco valor son
frecuentes

69%

de los profesionales de
atención primaria se
encuentra en una
situación de tomar una
decisión sobre una
práctica clínica de poco
valor al menos una vez
por semana

En la consulta, con qué frecuencia habla con el paciente sobre...

Percepción de los profesionales

Potenciales riesgos o daños

63%

Frecuente

Coste

35%

Frecuente

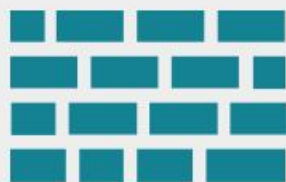
65%

Poco frecuente

141 professionals

Barreras

Característiques del professional

Jo sempre ho he fet així...

Demandes del pacient

Vull que em receptin el mateix que a la meva germana...

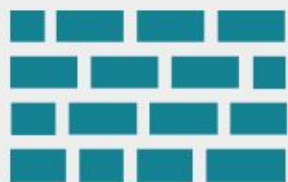
Relació professional-pacient

El meu metge d'abans sí que em mirava això...

Barreras

Mancances i limitacions de recursos

7 minuts de visita per a cada pacient

Descoordinació entre primària i hospitals

Radiografia NO!

Radiografia SI!

Pressions comercials i de notícies als mitjans de comunicació

Et porto mostres d'un medicament nou que està donant bons resultats

I això que anuncien per la tele no em serveix?

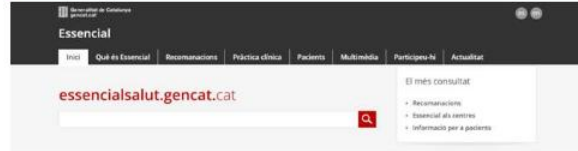
Estratègia de comunicació

Comunicació

<http://essencialsalut.gencat.cat>

Jornada d'implementació del Projecte Essencial

Essencial

Barcelona, 21 d'abril de 2017

Darreres recomanacions

Actualitat

Radiografia de sota paraxials en la rinosinusa en adults

2017-04-17

Cartrofies via intramuscular en agutzitacions d'arma

2017-04-17

Metzura dels nivells plasmàtics de serotonina com a criteri

diagnòstic de trastorn depressiu

2017-04-17

Més recomanacions

Propreses recomanacions

Destaquem

Informació

Totes les fitxes

• Drenos d'otidites i bronquitis en infants

• Antidepressius i depressions lleus

Fòrums científics 2017

Organització de congressos i jornades

Presentació del projecte:
Regions sanitàries, SAPs, CAP, hospitals
Societats científiques i participació en jornades

<http://blog.aquas.cat>

Comunicació

2015 RECOMANACIONS PER A PACIENTS

Essencial

Els medicaments per a l'insomni en la gent gran

Si vostè té més de 65 anys i ja pren altres medicaments, no hauria de prendre medicaments de forma rutinària per al tractament crònic d'insomni

L'Essencial és una iniciativa de l'Agència de Qualitat i Avaluació Sanitàries (AQUAS) del Departament de Salut de la Generalitat de Catalunya que identifica pràctiques clíniques de poc valor i promou recomanacions per tal d'evitar-ne la realització.

Aquesta fitxa és una recomanació adreçada als ciutadans per tal que els serveixi d'ajut a la presa de decisions en l'atenció sanitària i ha comptat amb la col·laboració de la Societat Catalana de Psiquiatria i Salut Mental. No és de compliment obligat ni substitueix el judici clínic del personal sanitari.

Què és l'insomni?

L'insomni és la dificultat per agafar el son, despertar-se bruscament o el fet de despertar-se aviat amb cansament

Què són les benzodiazepines?

Les benzodiazepines són els medicaments que s'utilitzen per al tractament d'insomni en la gent gran. N'hi ha tres tipus segons el tipus de medicació: menys de 6 hores (semivida curta); de 6 a 12 hores (semivida llarga).

Per què no s'han de prendre de forma rutinària?

- Les benzodiazepines que tenen un efecte més llarg, com el diazepam, augmenten el risc de caure, especialment quan es prenen durant la nit.
- En el cas que s'hagi de fer tractament a llarg termini, cal utilitzar les que tenen un efecte més curt (menys de 6 hores) per evitar els efectes secundaris.

Generalitat de Catalunya
Departament de Salut

Agència de Qualitat
i Avaluació Sanitàries de Catalunya

RECOMANACIONS PER A PACIENTS

Essencial

Els antibiòtics i l'otitis en infants

Els nens i nenes més grans de 2 anys i sense cap factor de risc addicional no haurien de prendre antibiòtics de forma rutinària per a l'otitis mitjana aguda

L'Essencial és una iniciativa de l'Agència de Qualitat i Avaluació Sanitàries (AQUAS) del Departament de Salut de la Generalitat de Catalunya que identifica pràctiques clíniques de poc valor i promou recomanacions per tal d'evitar-ne la realització. Aquestes recomanacions són consensuades i avalades per les societats científiques, els professionals sanitaris, els pacients i l'AQUAS.

Aquesta fitxa és una recomanació adreçada als ciutadans perquè els ajudi a la presa de decisions en l'atenció sanitària, i ha comptat amb el suport de la Societat Catalana de Pediatria i la Societat Catalana d'Otorinolaringologia i Patologia Cervicofacial. No és de compliment obligat ni substitueix el judici clínic del personal sanitari.

4 preguntes que pots fer-me quan entris a la consulta

Les proves, tractaments i intervencions innecessàries no suposen cap valor afegit a la cura dels pacients. Tot el contrari, sovint exposen els pacients a possibles danys derivats.

Font: Adaptació de la iniciativa Choosing Wisely Canada
<http://www.choosingwisely.com/en/why-sometimes-its-best-not-to-do-anything-at-all>

Projecte Essencial
Aprofitant el valor a la pràctica clínica

essencialsalut.gencat.cat

Generalitat de Catalunya
Departament de Salut

Agència de Qualitat
i Avaluació Sanitàries de Catalunya

per la infecció de l'oida i es produeix quan s'acumula pus a

l'orella mitjana. És el diagnòstic més freqüent en una consulta pediàtrica d'atenció primària i de la revisió periòdica en salut. Actualment, el tractament són els antibiòtics.

de sempre antibiòtics en l'otitis mitjana?

Una infecció causada per un bacteri i que s'hauria de tractar amb antibiòtics, els resultats dels estudis mostren que la majoria d'otitis mitjanes resolten per si soles. Només és recomanable prendre mesures farmacològiques que provoquen, com el dolor i la febre, i esperar 48 hores com evoluciona el símptoma i si cal començar el tractament amb antibiòtics.

Generalitat de Catalunya
Departament de Salut

Agència de Qualitat
i Avaluació Sanitàries de Catalunya

Lecciones aprendidas y retos de futuro

'Essencial' tiene una buena aceptación, pero hay que conseguir mayor colaboración de las sociedades científicas

La implementación ha tenido una buena acogida inicial en la atención primaria y los profesionales proponen recomendaciones, pero el proceso avanza de forma desigual

El estudio cualitativo permite identificar potenciales soluciones a las barreras de la implementación (rutas, tiempo de visita, coordinación), que implican un cambio en la organización por parte de los proveedores de servicios sanitarios

Lecciones aprendidas y retos de futuro

Impulsar nuevas formas de colaboración entre los profesionales para identificar prácticas clínicas (procesos de participación, redes sociales...)

Impulso por parte del proyecto en formación y elaboración de productos de información / comunicación para los pacientes

Hay que mejorar las estrategias de comunicación, pues aún hay profesionales que no conocen 'Essencial'

Promover el proyecto en el ámbito de los hospitales y mayor aproximación a la ciudadanía

Moltes gràcies

calmazan@gencat.cat

jmcaro@gencat.cat

mmias@gencat.cat

mmoharra@gencat.cat

Afegint valor a la pràctica clínica

Essencial

E

<http://essencialsalut.gencat.cat>